

Barlangok

Bali Zsófia harmadéves szobrászművész hallgató, Szabó Ádám Mesterosztály

Dolgozatomban a Barlangok címet viselő munkámat szeretném bemutatni. Ez egy olyan doboztér, ami huszonhárom, különböző méretű és alakú dobozból áll, melyek mindegyike egy különálló barlang darabkát rejt. Szobrot egészében szemlélve felfedezhető, hogy az egymástól elszeparált részletek egy egységes, összefüggő barlangrendszert alkotnak. A munka struktúráját tekintve hat réteg pvc fóliából áll, amit a szórt fényhatás elérésének érdekében karcosra csiszoltam. A rétegek mindegyike a cseppkőbarlangok redukált mintázatát követi, miközben a perspektivikus szűkülést a térben hátrafelé haladva imitálják. A szobrot közvetlenül egy üveggel elé függesztve állítottam ki.

Munkáimban gyakran kap szerepet a transzlucencia, a Barlangok egyik fő témája is ez. Izgalmasnak találtam a felvetést, miszerint lehet-e egy olyan sötét és átláthatatlan jelenséget, mint a barlangrendszer, egy, a fény által kirajzolódó, áttetsző, jól átlátható tárgyként megjeleníteni. A barlangok plasztikáját az egymásra rétegződés és a fény összhatása adja, ahogy fokozatosan nő a számuk, egyre kevesebb fényt eresztenek át. A látvány megvilágítás nélkül csupán egymást keresztező kusza vonalak összessége, a szobor mögül érkező fény hatására viszont élesen kirajzolódik egy, a teljes szobron átívelő barlangrendszer. Ugyanezzel kísérletezett Gergely-Farnos Lilla is a diplomamunkájában, amikor az epreskerti Kálvária terébe függesztett rézdrót járatokat: az épület belső tere lett ezáltal a hegy, amiben a látogató körüljárva a barlangrendszert kívülről látta.

Mint már említettem, a Barlangok látszólag véletlenszerű elrendezésben megjelenő, különálló dobozok egysége. Érdekes formai kísérletnek tartom, hogy hogyan lehet egymástól geometrikus

formák által elhatárolt, akár önmagukban is értelmezhető struktúrákat egy új egységként újraértelmezni, melyek egymást kiegészítik, támogatják, egymástól különválnak, mégis összeolvadnak.

A doboz, mint keretrendszer is foglalkoztatott, mikor hozzáálltam a Barlangok elkészítéséhez. Egyrészt az organikus és a geometrikus formák éles találkozása érdekes ellentét. Másfelől azt szerettem volna érzékeltetni, mintha én csak kiragadtam volna a környezetünkől a látvány egy kis darabját, és keretbe zártam volna. A formának nincs ott vége ahol a keret megjelenik, és a szobor véget ér. Csak egy kiragadott, kimerevített kép.

A Barlangok létrejöttékor próbáltam arra törekedni, hogy a néző, aki szembe találkozik a szoborral a jóleső elveszettséggel találja szembe magát. Reményeim szerint a rengeteg apró zug és részlet segíti a szemlélődőt abban, hogy a tárgyra ne csak szoborként, hanem felfedeznivaló térként is tekintsen. A derengős megtört fény, úgyszintén ezt a hatást szeretné erősíteni.

A természet látszólag véletlenszerű, organikus, sosem ismétlődő formái mindig is közel álltak hozzám. Véleményem szerint izgalmas és szép a különböző természeti jelenségek egységessége, könnyedén kódolható mintázatai, miközben mégsem találhatunk semmiből két ugyanolyat. Így van ez a barlangok brutális, mégis műves formavilágával is. Ez kifejezetten izgalmas téri kiindulási alap volt. Választásom egészen pontosan a cseppkőbarlangokra esett, mely izgalmas, elkerített formáin túl a gravitáció hatásának és a természetben kialakuló egyensúlyi helyzetek kérdését is felveti.

Egy korábbi munkám, a Köd mögött hasonló formai kérdéseket boncolgat. Itt is jelentős szerepet kap a természet organikus alakulása, és természetben fellelhető mintázatok egységessége, itt a téma egy ködös erdő megjelenítése volt. Ezen munkám keretét is egy doboz adja—ebben esetben rétegelt lemez – itt egy kiragadott erdőrészlettel kísérleteztem. A Köd mögöttben is fontos szerepet kap a fény, bár itt mesterséges fényt használtam, ami a sötét erdőben állati szempárokat szimbolizáló ledpontokként jelenik meg.

A megvilágítás által életre kelő dobozterek Halász Tamás Péter munkásságában is megjelennek. A művész dupla tükörfólia és belső megvilágítás segítségével hoz létre végtelennek tűnő tereket. Ilyen például a 2012-es Energia Erdő című munkája, illetve az úgyszint ebben az évben készült Szél Parcella is. Halász a környezetéből vett, stilizált formák megjelenítésével, illetve a sötétség-világosság kontrasztos használatával hoz létre izgalmas, atmoszférikus látványt. Formavilága egyedi, tükörfólia által megsokszorozva pedig egészen hipnotikus élményt nyújt.

A mű látványában és anyaghasználatában akár párhuzamba állítható László Bandy dobozgrafikáival is. Ezek a papírból készült tárgyak minden oldalról betekintést engedő dobozok papírból készülnek. A belsejük részletgazdag, légies, kesze kusza világot rejt.

Struktúráját tekintve párhuzam vonható a Barlangok, és a régi, holland típusú babaházak között. Ezeknek a szekrény méretű babaházaknak hiányzik vagy kinyitható a homlokzati fala és így metszetszerűen beláthat a néző a különböző szobákba, ahol elképesztő részletgazdagsággal reprodukálták a tárgyakat és jelenítették meg a bennük zajló életet. Minden dobozkában apró világok jelennek meg a valóság miniatűr verziójaként, minden szoba és benne minden bútor igyekszik minél valóságosabban rekonstruálni a világot amely körülvesz minket.

A szemlélődőnek eszébe juthat, miközben az apró barlangjáratokat vizsgálja, a hasonlóság a hangya akváriumokkal. Ezek olyan különleges üvegdobozok melyek segítségével megsejmelhetjük a hangyaboly felépítését, tanúi lehetünk az apró bogarak szerteágazó földalatti járatainak, megfigyelhetjük egy hangyaboly működését úgy, ahogyan a természetben sosem. Szobromhoz hasonlóan ezek látványa is metszetszerű, sőt akadnak olyanok is, amelyekben a földet valamiféle áttetsző, úgynevezett oktató gél helyettesíti, ami egyszerre táplálékul is szolgál számukra, ugyanakkor lehetővé teszi, hogy a hangyák életének egyetlen mozzanata se maradjon rejtve a szemlélő elől.

A tervezési folyamat alatt sokat ihletődtem a különböző metszetrajzokból, melyek olyan izgalmas, grafikus ábrák, amik betekintést adnak növények, egy épület, a földtani rétegek, vagy akár egy barlangrendszer belső struktúrájába. Ehhez hasonló inspirációs források voltak még a féldrágakövek, kristályok metszetei is.

Halász Tamás Péter - Energia Erdő 2012

László Bandy - Spirál torony 2011

Holland babaház

Hangya akvárium

Gergely-Farnos Lilla - diplomamunka